

در تدوین سیاست های اقتصادی بررسی پیامدها امری ضروری است

گسترش صمت، پانا

علی بایر، رئیس فعلی اکومود و رئیس سابق بخش مدل سازی کمیسیون اروپا با بیان اینکه در تدوین سیاست های اقتصادی بررسی پیامدهای آن قبل از اتخاذ تصمیم، امری ضروری است گفت: اتحادیه اروپا هیچ تصمیم و سیاست اقتصادی را بدون بررسی پیامدهای آن که با استفاده از مدل های اقتصادی در سطح کلان و خرد انجام می شود، اتخاذ نمی کند.

به گزارش روابط عمومی موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی پروفیسور علی بایر در سخنرانی علمی با عنوان "ملاحظات در طراحی مدل های اقتصادی (مطالعه موردی الحاق به WTO) که با حضور مدیران و پژوهشگران موسسه برگزار شد افزود: بررسی پیامدها در دو مرحله یکی قبل از اعمال سیاست به منظور ارزیابی آثار احتمالی سیاست و دیگری بعد از اعمال آن برای رصد کردن آثار محقق شده، انجام می شود.

وی اظهار کرد: بررسی این اتحادیه صرفاً محدود به تأثیر این سیاست بر کشورهای عضو نمی شود بلکه سایر شرکای تجاری و در برخی موارد آثار جهانی سیاست را نیز دربر می گیرد.

بایر ضمن تبیین اهمیت مدل های اقتصادی، بر نکاتی که در طراحی و ساخت این مدلها باید مد نظر قرار گیرد تأکید کرد و گفت: مدل اقتصادی مناسب مدلی است که به طور واقعی نشان دهنده واقعیات اقتصاد کشور مورد بررسی باشد و نه آنکه صرفاً ساختار ریاضی یک نظریه اقتصادی را نشان دهد.

رئیس اکومود ادامه داد: یک مدل مناسب بیش از آنکه وامدار نظریه های اقتصادی باشد باید واقعیات اقتصادی را منعکس کند. مدل اقتصادی که در تحلیل سیاست های اقتصادی به کار می رود باید بتواند رفتار عاملان اقتصادی کشور مورد بررسی را بخوبی نشان دهد.

وی تصریح کرد: باید از تعمیم یک مدل اقتصادی که برای کشور دیگری طراحی شده بدون تطبیق آن با واقعیتهای اقتصادی کشور دیگر پرهیز کرد. به همین دلیل بسیاری از تحقیقات، مقالات و پایان نامه های دانشگاهی قابلیت استفاده در تحلیل سیاست های اقتصادی به منظور ارائه توصیه و مشاوره به دولتها را ندارند.

رئیس سابق بخش مدل سازی کمیسیون اروپا بیان کرد: باید بین تحقیقات دانشگاهی که صرفاً برای گرفتن مدرک یا ارتقاء دانشگاهی توسط دانشجویان و اساتید انجام می شود و تحقیقاتی که توسط

مؤسسات و مراکز تحقیقاتی وابسته به دولت یا بنگاههای تولیدی برای ارائه توصیه و مشاوره‌های کاربردی به دولت‌ها انجام می‌شود، تفکیک اساسی قائل شد.

وی تصریح کرد: به کارگیری مدل‌های اقتصادی بعضاً در تحقیقات دانشگاهی ممکن است صرفاً با هدف ارزیابی رتبه و ارتقاء توان دانشجویان و اساتید انجام شود که می‌تواند در بسیاری از موارد از ویژگیهای تحقیقی مناسب و عمیق برخوردار نباشد و فاقد کاربرد در سیاست‌گذاری اقتصادی باشد. از جمله آنکه در بسیاری از موارد مدل‌های این تحقیقات مشکلات اساسی دارد و با واقعیات اقتصادی کشور مورد نظر تطبیق ندارد و یا آنکه بسیاری از فروضی که در این مدل‌ها لحاظ می‌شود مثل فرض انتظارات عقلایی مبتنی بر داشتن اطلاعات کامل توسط عاملان اقتصادی و توانایی پردازش کامل اطلاعات بدون خطا منطبق با واقعیات نیست.

وی پویایی و داشتن داده‌های مناسب و قابل اتکا در تحلیل‌های سیاستی مبتنی بر مدل‌های اقتصادی را از جمله ویژگی طراحی مدل‌های مناسب و پویای اقتصادی عنوان کرد.

بایر با اشاره به اینکه در ساختن یک مدل اقتصادی باید از یک مدل کوچک و ساده شروع کرد و به تدریج آن را گسترش داد گفت: فیلترینگ، فرآیندی مهم در مدل‌سازی اقتصادی است که بر اساس هدف تحقیق و سطح مطالعه باید متغیرها و داده‌های مرتبط را وارد مدل کرد.

وی بر اهمیت هر دو دسته مطالعات تعادل جزئی و عمومی در تحلیل پیامدهای سیاست‌های اقتصادی و تجاری تأکید کرد و افزود: این موضوع در مطالعه آثار موافقتنامه‌های تجاری یا موضوع مهم الحاق به سازمان جهانی تجارت بسیار مهم و حیاتی است چراکه مطالعه تعادل جزئی نکات بسیار خوبی در رابطه با اثر یک سیاست در بازار مدنظر را با فرض ثابت بودن شرایط سایر بازارها به محقق ارائه می‌کند. همانند مطالعه اثر یک بیماری یا دارو بر یک بخش یا ارگان از بدن که توسط پزشک متخصص آن بخش انجام می‌شود اما از طرف دیگر بیماری یا دارو ممکن است بر سایر ارگانهای بدن نیز اثر گذارد بنابراین آثار کلان سیاست‌های بخشی نیز باید بررسی شود همانگونه که آثار بخشی و بنگاهی سیاست‌های کلان لازم است مورد بررسی قرار گیرد و به همین دلیل مطالعات تعادل عمومی نیز لازم است انجام شود.

وی اظهار کرد: در تعیین مواضع مذاکراتی در فرآیند الحاق به سازمان جهانی تجارت نیز هر دو دسته مطالعات تعادل جزئی و عمومی باید صورت گیرد.

لازم به ذکر است، اکومود یک شبکه بزرگ پژوهشی، آموزشی و مشاوره‌ای است که با هدف افزایش کارایی تکنیک‌های مدل‌سازی و آماری در اتخاذ سیاست‌ها و تصمیم‌گیریهای اقتصادی ایجاد شده

است. شبکه اکومود موفق شده است که هزاران کارشناس خبره مدل‌سازی و کاربران آن را در سراسر جهان گردهم آورد و طرح‌های مختلفی را در تحلیل سناریویی و پیامدی سیاست‌های اقتصادی در موضوعاتی مثل تجارت بین‌الملل، توسعه، محیط زیست، انرژی، مالیه عمومی، سیاست مالی، سیاست پولی، کشاورزی، موضوعات مرتبط با بازار کار، پیش‌بینی اقتصادی در کشورها و مناطق مختلف جهان انجام دهد. پروفیسور بایر این شبکه را راه اندازی کرده و در حال حاضر رییس آن است.